

**УХВАЛА
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про закриття конституційного провадження у справі за конституційними скаргами Дем'яносова Миколи Власовича та Наумчука Миколи Ілліча щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пунктів 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 6 грудня 2016 року № 1774–VIII

Київ
15 листопада 2022 року
№ 5-уп/2022

Справа № 3-213/2018(2642/18, 3652/18)

Велика палата Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Гришук Оксана Вікторівна,
Завгородня Ірина Миколаївна,
Кичун Віктор Іванович,
Колісник Віктор Павлович,
Кривенко Віктор Васильович (доповідач),
Лемак Василь Васильович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Петришин Олександр Віталійович,
Сас Сергій Володимирович,
Сліденко Ігор Дмитрович,
Філюк Петро Годосьович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на пленарному засіданні справу за конституційними скаргами Дем'яносова Миколи Власовича та Наумчука Миколи Ілліча щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пунктів 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 6 грудня 2016 року № 1774–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 2, ст. 25).

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Дем'яносів М.В. та Наумчук М.І. звернулися до Конституційного Суду України з клопотаннями визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення пунктів 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 6 грудня 2016 року № 1774–VIII (далі – Закон).

Відповідно до оспорюваних положень розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону мінімальна заробітна плата після набрання чинності Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників та інших виплат; до внесення змін до законів України щодо незастосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини вона застосовується у розмірі 1600 гривень (пункт 3); до приведення законодавчих актів у відповідність із Законом вона застосовується в частині, що не суперечить Закону (пункт 9).

Суб'єкти права на конституційну скаргу стверджують, що запроваджене оспорюваними положеннями Закону регулювання визначення посадових окладів призвело до зменшення посадових окладів суддів, які не пройшли кваліфікаційне оцінювання, у понад два рази, тобто до зменшення розміру матеріального забезпечення таких суддів, а отже, до зниження конституційних гарантій їх незалежності, що суперечить частині першій статті 126 Конституції України.

На думку авторів клопотань, встановлення положеннями пунктів 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону розрахункової величини для визначення посадових окладів суддів, відмінної від розрахункової величини, закріпленої законом про судоустрій, а також пріоритетності застосування цих положень Закону не відповідає частині другій статті 8, частині другій статті 130 Конституції України.

Оспорювані положення Закону, як вважають Дем'яносів М.В. та Наумчук М.І., також порушують такі основоположні права, як право кожного на

судовий захист прав і свобод (частина перша статті 55 Конституції України) та право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності (частина перша статті 41 Конституції України).

2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ Велика палата Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави для цього (частина четверта статті 63).

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Відповідно до Закону України „Про оплату праці“ від 24 березня 1995 року № 108/95–ВР зі змінами, який „визначає економічні, правові та організаційні засади оплати праці працівників, які перебувають у трудових відносинах, на підставі трудового договору з підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та господарювання <...> а також з окремими громадянами та сфери державного і договірного регулювання оплати праці і спрямований на забезпечення відтворювальної і стимулюючої функцій заробітної плати“ (преамбула); мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці; мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якою системою оплати праці (частина перша, четверта статті 3); розмір мінімальної заробітної плати встановлюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України не рідше одного разу на рік у законі про Державний

бюджет України з урахуванням вироблених шляхом переговорів пропозицій спільного представницького органу об'єднань профспілок і спільного представницького органу об'єднань організацій роботодавців на національному рівні (частина перша статті 10).

Відповідно до частини третьої статті 46 Конституції України прожитковий мінімум встановлюється законом. Закон України „Про прожитковий мінімум“ від 15 липня 1999 року № 966–XIV зі змінами дає визначення прожиткового мінімуму та закладає правову основу для його встановлення, затвердження та врахування при реалізації державою конституційної гарантії громадян на достатній життєвий рівень (преамбула); прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості (частина перша статті 1); прожитковий мінімум застосовується, зокрема, для встановлення розмірів мінімальної заробітної плати (абзац третій частини першої статті 2); прожитковий мінімум на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення, щороку затверджується Верховною Радою України в законі про Державний бюджет України на відповідний рік (частина третя статті 4).

У пояснювальній записці до проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України (реєстр. № 5130), який ухвалено як Закон, в обґрунтування необхідності його ухвалення зазначено, що він спрямований на вдосконалення законодавства щодо підвищення мінімальних розмірів оплати праці та страхових виплат, економного та раціонального використання державних коштів та приведення у відповідність до фінансових можливостей положень окремих законів України.

Запроваджене пунктами 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону законодавче регулювання оплати праці є реалізацією виключних повноважень парламенту визначати засади регулювання праці і зайнятості, як передбачено у пункті 6 частини першої статті 92 Конституції України, з метою, зокрема, удосконалення законодавства щодо підвищення мінімальних розмірів

оплати праці, а також економного та раціонального використання державних коштів.

Питання розмірів суддівської винагороди врегульовано Законом України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII зі змінами, зокрема його статтею 135, у частині першій якої передбачено, що суддівська винагорода регулюється цим законом та не може визначатися іншими нормативними актами.

У Рішенні від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 Конституційний Суд України дійшов висновку, що заходи щодо правового захисту, матеріального і соціального забезпечення, передбачені законом про судоустрій, поширюються на всіх суддів України і не можуть бути скасовані чи знижені іншими нормативними актами, що узгоджується з вимогами статті 130 Конституції України (абзац третій пункту 5 мотивувальної частини).

Верховна Рада України, запроваджуючи законодавче регулювання оплати праці, оспорюваними положеннями Закону не внесла змін до закону про судоустрій.

Положення пунктів 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону безпосередньо не стосуються встановленого законом про судоустрій розміру суддівської винагороди, у тому числі тих, які не проходили кваліфікаційного оцінювання.

Із наведеного вбачається, що Дем'яносів М.В. та Наумчук М.І. не навели обґрунтування тверджень щодо неконституційності положень пунктів 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону.

Отже, зазначене є підставою для закриття конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 32, 35, 62, 63, 65, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 53 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Закрити конституційне провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пунктів 3, 9 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 6 грудня 2016 року № 1774–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**